

ZAPISNIK
sa desete sjednice Radne grupe za izgrađivanje povjerenja u izborni proces
održane 20. avgusta 2013. godine

Sjednica je počela u 10 sati i 15 minuta.

Predsjedavali su mr Milutin Simović i Srđan Milić, kopredsjednici Radne grupe.

Sjednici su prisustvovali članovi Radne grupe: dr Predrag Sekulić, doc.dr Branka Bošnjak, Mevludin Nuhodžić, Ljerka Dragičević, Neven Gošović, Azra Jasavić, Milutin Đukanović, Goran Danilović, Rifat Rastoder i Suljo Mustafić.

Sjednici su, po pozivu, prisustvovali predstavnici nevladinog sektora i to: Vuk Maraš, predstavnik Mreže za afirmaciju nevladinog sektora, Dragan Koprivica, predstavnik Centra za demokratsku tranziciju i Vladimir Dedović, predstavnik Centra za monitoring i istraživanje.

Sjednica je bila otvorena za javnost.

Srđan Milić, kopredsjednik Radne grupe je prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda za ovu sjednicu, upoznao članove Radne grupe da su on i mr Milutin Simović, kopredsjednik Radne grupe, uputili dopis dr Radoju Žugiću, ministru finansija, sa zahtjevom da se održi zajednički sastanak sa Radnom grupom koja je obrazovana u okviru Ministarstva finansija sa ciljem da pripremi izmjene Zakona o finansiranju političkih partija.

Srđan Milić, kopredsjednik Radne grupe je predložio, a članovi Radne grupe se saglasili, da se na ovoj sjednici nastavi započeta rasprava o Zakonu o izboru odbornika i poslanika, i to o odredbama koje sadrži poglavlje „V Organi za sprovođenje izbora,.. Takođe, predložio je da se dnevni red dopuni sa dodatnom tačkom u okviru koje bi se razmatrao Zakon o finansiranju političkih partija.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED

1. ZAKON O IZBORU ODBORNIKA I POSLANIKA - DILEME, SUGESTIJE I MOGUĆE PREPORUKE;
2. ZAKON O FINANSIRANJU POLITIČKIH PARTIJA - DILEME, SUGESTIJE I MOGUĆE PREPORUKE.

Prva tačka dnevnog reda: Zakon o izboru odbornika i poslanika-dileme, sugestije i moguće preporuke

Milutin Đukanović je obrazložio predlog Demokratskog fronta, odnosno njihovo viđenje na koji način treba pristupiti izmjeni u konstituisanju organa za sprovođenje izbora. Poseban akcenat u izlaganju stavio je na Državnu izbornu komisiju, odnosno na izbor predsjednika i članova Državne izborne komisije. Predloženim rješenjem Državnu izbornu komisiju u stalnom sastavu bi činili predsjednik i devet članova. Predsjednika Državne izborne komisije birala bi Skupština tajnim glasanjem između dva kandidata većinom glasova ukupnog broja poslanika, na predlog radnog tijela nadležnog za izbor i imeñovanje a nakon sprovedenog javnog konkursa. Kandidat za predsjednika Državne izborne komisije morao bi da ispunjava Zakonom propisane uslove. Novina u odnosu na sadašnje zakonsko rješenje je, kako je Đukanović naglasio, činjenica da sekretar nije član Državne izborne komisije.

Vuk Maraš, predstavnik Mreže za afirmaciju nevladinog sektora je naglasio značaj profesionalizacije Državne izborne komisije, i da u njenom sastavu treba da budu ljudi koji su nezavisni od političkog uticaja. Ukazao je na potrebu da se, kada je u pitanju Državna izborna komisija, mora poći korak naprijed u odnosu na sadašnje zakonsko rješenje. Podsjetio je, da su zajedno sa Vladom Crne Gore, u ranijem periodu radili na izradi Zakona o državnoj izornoj komisiji, predstavio rješenja koja su usaglasili, ali da se, kako je dodao, na tom projektu stalo.

Mevludin Nuhodžić je upoznao Radnu grupu sa uporednom praksom u zemljama u okruženju, kada je u pitanju zakonodavstvo i sastav Državne izborne komisije. Naglasio je da je jedino u Hrvatskoj posebnim zakonom uređen rad ove institucije, dok je u ostalim državama, kao i u Crnoj Gori, Državna izborna komisija uređena kroz izborne zakone. U Hrvatskoj i Sloveniji, predsjednik Vrhovnog suda je predsjednik Državne izborne komisije, dok se u Makedoniji za predsjednika Državne izborne komisije bira sudija Vrhovnog suda, a za ostale članove Državne izborne komisije, biraju se sudije po dubini sudijske hijerarhije. Nuhodžić je ocijenio za prihvatljivim rješenje, da predsjednik Vrhovnog suda i kod nas bude predsjednik Državne izborne komisije, ali i podsjetio da Ustav Crne Gore, kada su u pitanju sudije, propisuje nespojivost funkcija. Istakao je da pravna norma može da egzistira ako postoji odgovarajući društveni ambijent. Ocijenio je da zadatak Radne grupe nije nimalo lak, i da treba naći pravu mjeru.

Goran Danilović je naglasio da je za Demokratski front pitanje Državne izborne komisije jedno od ključnih pitanja. Smatra da će to pitanje predstavljati izazov za Radnu grupu. Istakao je da, predloženim rješenjima, ne žele da kontrolišu Državnu izbornu komisiju, ali ne žele da dozvole da vlast vrši kontrolu. Naglasio je da je Demokratski front spreman za traženje kompromisa, i da bi i za njega bilo prihvatljivo, da nije ustavnog ograničenja, da predsjednik Vrhovnog suda bude predsjednik Državne izborne komisije, ali predsjednik Vrhovnog suda koji će biti biran shodno novim ustavnim rješenjima.

Dragan Koprivica, predstavnik Centra za demokratsku tranziciju je istakao da nam je potrebna drugačija Državna izborna komisija, ali da rješenja koja su predložili članovi Radne grupe ne donose željene promjene. Mišljenja je, da Državnu izbornu

komisiju treba dominantno da čine pravnici, ali da u njoj treba budu i stručnjaci i za druge oblasti, kao što su informatika, mediji itd.

Mr Milutin Simović, kopredsjednik Radne grupe je podsjetio da su izmjene Zakona o izboru odbornika i poslanika, poslednji put usvojene u septembru 2011. godine, čime je, kako je dodao, napravljen značajan iskorak kada je u pitanju izborno zakonodavstvo. Sada idemo korak dalje, da unaprijedimo rješenja i da ih usaglasimo sa standardima Evropske unije i preporukama OEBS-a i ODIHR-a. Kopredsjednik Simović se osvrnuo i na konačni izvještaj OEBS-a i Savjeta Evrope u odnosu na predsjedničke izbore u Crnoj Gori, u dijelu koji se odnosi na organe za sprovođenje izbora. Podsjetio je, da je u Izvještaju naglašeno da je Državna izborna komisija radila profesionalno i ispoštovala sve rokove propisane Zakonom. Podsjetio je i na četiri preporuke koje sadrži ovaj izvještaj, uz ocjenu da ih treba inkorporirati u naše zakonodavstvo.

U odnosu na predložena rješenja, kopredsjednik Simović je naglasio da je predlog Demokratske partije socijalista predlog za dijalog i razgovor, a ne minimum niti maksimum u predlogu rješenja. Ocijenio je da je predlog nevladinog sektora specifičan, bez sličnog u uporednoj praksi. Predložio je i da ostali članovi Radne grupe dostave svoje predloge u odnosu na Državnu izbornu komisiju, i da se kroz dijalog i razgovor dođe do rješenja. Put ka dobrom rješenju, kada je u pitanju Državna izborna komisija, odnosno njen sastav, kopredsjednik Simović vidi u učesnicima izbornog procesa i stručnim i osnaženim sekretarijatom.

Rifat Rastoder je ocijenio da u radu izbornih komisija nije bilo propusta. Analizirao je predložena rješenja i istakao da se zalaže za punu profesionalizaciju Državne izborne komisije, a ujedno i izbor svih članova Komisije putem javnog konkursa.

Suljo Mustafić se založio da Državna izborna komisija bude ojačana kako u kadrovskom tako i u drugom pogledu. Smatra da je Državna izborna komisija do sada radila kvalitetno. Okarakterisao je predlog članova Radne grupe iz Demokratskog fronta, kao čist i jasan. Mišljenja je da političke partije treba da predlažu članove Državne izborne komisije, i da oni treba da budu isključivo pravnici, a da eksperti za određene oblasti treba da budu dio stručne službe Državne izborne komisije. Ukazao je na značaj partija manjinskih naroda na parlamentarni život, kroz činjenicu da one kroz korektivni faktor doprinose kvalitetu Parlamenta, pa samim tim treba da daju predlog za člana Državne izborne komisije.

Vladimir Dedović, predstavnik Centra za monitoring i istraživanje se založio da izborni proces organizuju profesionalci i profesionalna tijela, a ne političke partije koje su učesnici izbornog procesa. Izbornu administraciju koja je pratila poslednje izbore u Crnoj Gori okarakterisao je kao glomaznu i u značajnoj mjeri politički obojenu. Smatra da treba govoriti o organima za sprovođenje izbora a ne samo o Državnoj izbornoj komisiji. Ukazao je na činjenicu da Državna izborna komisija nema stručnu službu, i da o tome treba povesti računa.

Doc. dr Branka Bošnjak je, uz dodatno pojašnjenje predloga Demokratskog fronta, naglasila da nijesu bili zadovoljni dosadašnjim radom Državne izborne komisije. Predlog Demokratskog fronta je ocijenila kao prelazno rješenja ka punoj profesionalizaciji.

Azra Jasavić je istakla da se od poslednjih izmjena izbornog zakona u septembru 2011. godine, politička scena u Crnoj Gori izmijenila. Predlog Demokratskog fronta je

okarakterisala kao značajan iskorak u odnosu na postojeće zakonsko rješenje. Smatra da, u cilju iznalaženja najboljeg rješenja, treba razgovarati bez uslovljavanja. Crna Gora mora, kako je dalje dodala, otvoriti proces za građane da biraju i da budu birani.

Dr Predrag Sekulić Državnu izbornu komisiju vidi kao tehničko tijelo, a diskusije koje su se mogle čuti na sjednici okarakterisao korakom unazad. Dodao je da Državna izborna komisija nema velike nadležnosti, kako se to želi predstaviti, i da ne može onog ko je izgubio izbore proglasiti pobjednikom i obratno. Naglasio je da zakone donosimo kako bi svi bili jednaki u izbornom procesu. Smatra da prelaznim rješenjima nećemo dobiti profesionalne institucije, i da treba težiti trajnim rješenjima.

Srđan Milić, kopredsjednik Radne grupe je pojasnio da rad u izbornim komisijama nije za laike, i da svi članovi tih komisija nijesu pripadnici političkih partija iako su od njih predloženi. Ocijenio je da akcioni planovi koje donosi Vlada Crne Gore, kada su u pitanju obaveze koje treba da realizuje Skupština, najčešće nijesu realni jer su ograničeni Ustavom Crne Gore. Podsjetio je da su za poslednje izmjene izbornog zakona glasali svi u Skupštini. Založio se da Državna izborna komisija mora imati stručnu službu, i da mora biti finansijski nezavisna. Kopredsjednik Milić je ukazao na činjenicu da Radna grupa koja je prethodno radila na izmjenama izbornog zakonodavstva nije dala odgovor na pitanje šta se dešava sa koalicijama, odnosno sa pravima, kada dođe do njihovog raspada. U odnosu na predlog nevladinog sektora, u odnosu na Državnu izbornu komisiju, ocijenio je da ima mnogo nepoznanica, i da u tom slučaju znamo šta gubimo ali da ne znamo šta dobijamo.

Na odredbe poglavlja V Organi za sprovođenje izbora, amandmane je podnijela i Ljerka Dragičević. Svoje izlaganje je iskoristila da dodatno pojasni predložena rješenja, a to je da izbore treba organizovati u neradne dane, i da članu Državne izborne komisije koga je predložila partija manjinskog naroda koja je osvojila najviše glasova na izborima, zamjenik bude iz druge partije manjinskih naroda u odnosu na broj osvojenih mandata.

Neven Gošović je podsjetio da je Radna grupa, koja je u prethodnom periodu radila na izmjenama izbornog zakonodavstva, imala u vidu preporuku OEBS-a i ODIHR-a da se obezbijedi politička uravnoteženost u organima za sprovođenje izbora, i da je, u mjeri koja je bila moguća, to i ispoštovano. U odnosu na predložena rješenja, ocijenio je da se predlog Demokratske partije socijalista zasniva na razradi postojećeg zakonskog rješenja, da je predlog Demokratskog fronta prelazno rješenje koje se zasniva na političkoj uravnoteženosti i transparentnosti u izboru članova Državne izborne komisije, a da predlog nevladinih organizacija vodi ka punoj profesionalizaciji. U odnosu na predložena rješenja, Gošović smatra da se za određeni koncept treba opredijeliti, a da su u promjene objektivno potrebne.

Imajući u vidu značaj ovog zakona, mr Milutin Simović, kopredsjednik Radne grupe je predložio da se podgrupa koja je zadužena da radi na pripremi njegovih izmjena pojača sa još dva člana Radne grupe, i predložio Nevena Gošovića i dr Predraga Sekulića.

Druga tačka dnevnog reda: Zakon o finansiranju političkih partija-dileme, sugestije i moguće preporuke

Uvodni dio rasprave povodom ove tačke dnevnog reda protekao je u obrazlaganju predloga za izmjenama ovog zakona koje je, u ime članova Radne grupe iz Demokratskog fronta, obrazložio Milutin Đukanović, kao i Vuk Maraš, predstavnik Mreže, za afirmaciju nevladinog sektora. Uslijedila je rasprava koja se u najvećoj mjeri odnosila na probleme u finansiranju redovnog rada političkih partija, finansiranju izborne kampanje i u načinu kontrole utroška finansijskih sredstava.

Kako za raspravu više nije bilo zainteresovanih članova Radne grupe, kopredsjednik Srđan Milić je zaključio sjednicu.

Sjednica je završena u 13 sati i 50 minuta.

SEKRETAR RADNE GRUPE

Vlatko Šćepanović

KOPREDSJEDNICI RADNE GRUPE

Srđan Milić

mr Milutin Simović